

χρήσιν. Διὰ τοῦ μηχανήματος τούτου, οὐχὶ πλέον ἢ θέλησις, ἀλλ' αὐτὴ ἡ φωνὴ μεταβιβάζεται εἰς μεγάλας ἀποστάσεις καὶ ἠκούσαμεν ἤδη ὅτι οἱ βασιλεῖς καὶ ὑπουργοὶ συνδιαλέγονται ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν ὑποδεστέρων ἀρχῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου μεγαλοπόλεων εἰς τὸ ἄλλο. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ ἄμεσος καὶ πρώτη χρησιμοποίησις· ἀλλὰ δι' ἐλαφρῶν τινῶν παραλλαγῶν ἐπετεύχθησαν καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ ἀποτελέσματα. Τὸ τηλεφῶνον ἔχει τόσην εὐαισθησίαν, ὥστε δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τὸ τελειότατον θερμόμετρον καὶ βαρόμετρον. Ὁ Ἐδισον δυσχυρίζεται ὅτι δύναται νὰ ἀκούσῃ σῶμά τι θερμαινόμενον, ἢ ψυχραίνόμενον. Ἄλλος τις σοφός, τελειοποιήσας τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Ἐδισον καὶ δημιουργήσας τὸ μικρόφωνον, ἀκούει, λέγει, διὰ τοῦ ἐργαλείου του τὰ πατήματα τῶν ἐλαφροτάτων ἐντόμων καὶ τοὺς κτύπους ὠρολογίου ὡς κτύπους σφύρας ἐπὶ ἄκμονος. Ὅτε ἀνέγνωμεν τὰς ὑπερβολὰς ταύτας ἐσέκθημεν ὅτι ἴσως ἤλθεν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν θὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ παραμύθια τῶν τροφῶν μας, καὶ ὅτι θὰ ἀκούωμεν ἴσως νὰ φυτρῶνῃ τὸ χόρτον.

Τὸ ἀερόφωνον δὲν παρεδόθη μέχρι τοῦδε εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ δημοσίου· ἀλλὰ, καθ' ἃ λέγει ὁ αὐτὸς ἐφευρετής, ὅταν ἐντελῶς τελειοποιηθῇ, θὰ πολλαπλασιασθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὴν σφοδρότητα τῶν ἤχων, οἵτινες δι' αὐτοῦ θὰ μεταδίδωνται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὥστε γυμνὸν οὐδ' ἂν δύναται νὰ ἀντιληφθῇ αὐτῶν εἰς ἀπόστασιν πολλῶν χιλιομέτρων. Θέλετε νὰ ἀκούσετε τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα καὶ τῆς ἐφεύρεσεως ταύτης; Οἱ συριγμοὶ τῶν σιδηροδρόμων καταργοῦνται. Ὁ μηχανικὸς ὁμιλεῖ ἀπλῶς ἐνώπιον τοῦ ἀεροφώνου καὶ ἐκάστη τῶν συλλαβῶν μετὰ τσαύτης ὁρμῆς ἐκσφενδονίζεται εἰς τὸν ἀέρα, ὥστε ἀντηχεῖ εἰς κύκλον μίαις λεύγας. Οἱ φάροι προικίζονται δι' ὁμοίων ἐργαλείων. Τὰ πλοῖα τὰ προσεγγίζοντα εἰς τὴν ἀκτὴν δύναται νὰ μάθωσιν ἀσφαλέστερον, ἢ διὰ συμβολικῶν φώτων, πάσας τὰς γεωγραφικὰς καὶ μετεωρολογικὰς πληροφορίας, ἃς τόσον περὶ πολλοῦ ποιοῦνται. Οἱ ῥήτορες θὰ δύναται νὰ ἐκφωνῶσι τοὺς λόγους τῶν ἐνώπιον μυριάδων ἀκροατῶν. Οἱ στρατηγοὶ δὲν ἔχουσι πλέον ἀνάγκην διαγγελέων, ὅπως μεταβιβάζωσι διαταγὰς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Διὰ μόνης τῆς φωνῆς δύναται νὰ δηγήσῃ χιλιάδας ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐκτελεῶσι τὰ δυσκολώτατα στρατηγικὰ κινήματα ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου.

Ἰδοὺ ὁποῖον μέλλον διανοίγουσιν ἐνώπιον ἡμῶν οἱ ῥιψοκίνδυνοι σκαπανεῖς τοῦ Νέου Κόσμου!

ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΤΟΥΡΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Α. Ritter sur Helle von Samo).

Οἱ Εὐρωπαῖοι διακονοῦσι τὴν ἀνάμνησιν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου· οἱ Τούρκοι ἐορτάζουσι τὴν ἴδρυσιν τῆς στέγης.

Παρὰ τοῖς Τούρκοις ἡ γενεὶα εἶνε δεῖγμα ἀξιοπροπέας, παρὰ δὲ τοῖς Εὐρωπαίοις τοῦ ἀτημελήτου.

Ἡ ξύρησις τῆς κεφαλῆς παρὰ μὲν τοῖς Τούρκοις εἶνε ἔθος, τιμωρία δὲ παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις.

Παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις θεωρεῖται ἀγενὲς τὸ νὰ εἰσέρχηται τις εἰς συναναστροφὴν κεκαλυμμένος τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνυπόδητος—ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ δὲν εἶνε εὐπρεπὲς τὸ νὰ εἰσέρχηται τις εἰς δωμάτιον ἔχων ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν καὶ μὴ φέρων ἐντελῶς καθαρὰν ὑπόδησιν.

Ὁ Εὐρωπαῖος κατηγορεῖ τὸν Τούρκον ὡς ἀκάθαρτον διότι φέρει εἰς τὸ στόμα τὸ κρέας ὡς καὶ τὸν ἄρτον διὰ τῆς χειρὸς—ὁ δὲ Τούρκος θεωρεῖ ἀντικειμένην εἰς τὴν καθαρότητα τὴν παράλειψιν τῆς πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετ' αὐτὸ ἀποπλύσεως τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν.

Παρὰ τοῖς Τούρκοις ἀφίνουσι γυμνὸν τὸν λαῖκόν καὶ τοὺς βραχίονας οἱ ἄνδρες, παρ' ἡμῖν δ' αἱ γυναῖκες.

Παρ' ἡμῖν οἱ μὲν ἄνδρες φοροῦσι σκοτεινὰ ἐνδύματα, αἱ δὲ γυναῖκες ἀνοικτόχρωμα· παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις συμβαίνει τὸ ἐναντίον.

Παρ' ἡμῖν σεμνὸν καὶ ἐντροπαλὸν εἶνε τὸ βλέμμα τῆς κυρίας, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις τὸ τοῦ μεμορφωμένου ἀνδρός.

Ἐν Εὐρώπῃ δὲν δύναται ἡ κυρία νὰ ἐπισκεφθῇ κύριον—ἀλλ' ἐν Τουρκίᾳ ἐμπορεῖ. Ἐν Τουρκίᾳ δὲν δύναται κύριός τις νὰ ἐπισκεφθῇ κυρίαν, ἀλλ' ὅμως δύναται ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐν Τουρκίᾳ ὑπάρχουσι κλίμακες τῆς κοινωνικῆς τάξεως ἄνευ προνομίων, ἐν δ' Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι προνόμια ἄνευ ἀναλόγων κοινωνικῶν διαφορῶν.

Ἐν Εὐρώπῃ ὑπερακοντίζουσι τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμοὺς κοινωνικοὶ τύποι καὶ ἐθιμοτυξίαι—ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ὑπερτερεῖ ἡ ἐθιμοτυπία τῆς συγγενείας τὴν τῆς κοινωνίας.

Ἐν Εὐρώπῃ ἀναφέρεται ὁ διδάσκαλος εἰς τὴν ὑπόληψιν τοῦ πατρὸς, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις ὀφείλει νὰ αναφερθῇ ὁ πατὴρ εἰς τὸ ὑψηλότερον κύρος καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ διδασκάλου.

Τὰ παιδιά φέρονται παρὰ τοῖς Τούρκοις ὡς ἄνδρες, ἐν Εὐρώπῃ ἄνδρες φέρονται πολλάκις ὡς παιδιά. Οἱ Εὐρωπαῖοι θεωροῦσι τὸν χορὸν εὐπρεπῆ διασκέδασιν, ἐκεῖνοι δὲ ὡς ἀπρεπῆ ἀσχολίαν.

Ὁ μὲν Τούρκος θάπορῃσιν πῶς δύναται νὰ διεξαχθῇ ἡ κυβερνήσις ἐν διχογνωμίαις, ὁ δ' Εὐρωπαῖος δὲν θὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶναι δυνατὴ ἀνεξαρτησία ἄνευ ἀντιπολιτευσεως.

Ὁ Εὐρωπαῖος θὰ εὖρη ἑλληπῆ τὴν δικαστικὴν διοίκησιν ἐν Τουρκίᾳ, ὁ δὲ Τούρκος θὰ θεωρήσῃ ἐν Εὐρώπῃ ἀδίκους τὰς βάσεις αὐτὰς τοῦ νόμου.

Ὁ πρῶτος θάπορῃσιν πῶς δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος ἄνευ νομομαθῶν, ὁ δὲ Τούρκος

Ὁ ἀπορήσῃ πῶς εἶνε δυνατόν νὰ εὐρεθῇ δικαιοσύνη ὑπαρχόντων νομομαθῶν.

Ὁ Εὐρωπαῖος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἐμπορεῖ νὰ συμβιβασθῇ ἀκινήσια ἐν τοῖς θεμελιώδεσι νόμοις τοῦ κράτους μετὰ τῆς εὐτυχίας, ὁ δὲ Τοῦρκος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ καλὸν καὶ δίκαιον ἐπιδέχεται μεταβολήν.

Ὁ Εὐρωπαῖος θεωρεῖ τὸν Τοῦρκον δυστυχῆ ὡς μὴ ἔχοντα δημοσίας διασκεδάσεις, ὁ δὲ Τοῦρκος θὰ θεωρήσῃ δυστυχῆ τὸν ἔχοντα χρεῖαν διασκεδάσεων ἐκτὸς τοῦ ἰδίου οἴκου.

Ὁ Εὐρωπαῖος θὰ θεωρήσῃ τὸν Τοῦρκον ὡς ἐστερημένον καλλισθησίας διότι δὲν ἔχει πινακοθήκην, ὁ δὲ Τοῦρκος θὰ νομίσῃ ἀνάισθητον τὸν Εὐρωπαῖον, διότι δὲν ἐκτιμᾷ τὴν φύσιν.

Ἐν θρησκευτικαῖς ἑορταῖς βλέπομεν οὐ σπανίως ἐν Εὐρώπῃ τὸν μονάρχην βαίνοντα πεζόν, τοὺς δὲ φύλακας παρελκύνοντας ἐφιππούς· ἀλλ' ἐν Τουρκίᾳ ἀκολουθεῖ ἡ φρουρὰ πεζὴ τὸν πρὸς τὸ τζαμίον μεταβαίνοντα ἐφ' ἵππου Πατισάχ.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ ἡμέρα θεωρεῖται ἀρχομένη σὺν τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ἡ ἡμέρα καὶ αἱ ὥραι ἀριθμοῦνται ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Ὁ Εὐρωπαῖος θεωρεῖ ἐν τῇ Τουρκίᾳ τὴν ἰδιοκτησίαν μὴ ἐξησφαλισμένην κατὰ τῆς βίας, ὁ δὲ Τοῦρκος θεωρεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν ἐν Εὐρώπῃ μὴ ἐξησφαλισμένην κατὰ τῶν παραγράφων τοῦ νόμου.

Ἐν Τουρκίᾳ δύναται νὰ γεννηθῇ ταραχὴ ἄνευ δυσαρρεσκείας, ἐν Εὐρώπῃ ὑφίσταται δυσάρρεσκεια ἄνευ ταραχῆς.

Ὁ εὐσεβὴς κατηγορεῖται ἐν Εὐρώπῃ ὡς ψευδευλαβῆς, ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ τιμᾶται ἰδιαζόντως παρὰ πάντων.

Ὁ Τοῦρκος φρίσσει πρὸ τῆς ἀσελγείας καὶ τῶν νόθων τέκνων, ὁ δ' Εὐρωπαῖος πρὸ τῆς πολυγαμίας.

Ὁ Τοῦρκος θάηδιόσῃ τὴν ἀγέρωχον διαγωγὴν πρὸς τοὺς κατωτέρους—ὁ Εὐρωπαῖος θὰ ταραχθῇ ὑπὸ τῆς κτήσεως δούλων. Τοῦρκος καὶ Εὐρωπαῖος θὰ κατηγορῶσιν ἀλλήλους ἐπὶ θρησκευτικῷ φανατισμῷ, ἐπὶ ἠθικῇ ἀκολασίᾳ, ἀτυχίᾳ περὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συμπαθειῶν αὐτῶν καὶ τῆς καλλισθησίας, ὡς στερουμένους πολιτικῆς ἐλευθερίας. Τέλος ἐκάτερος θὰ θεωρήσῃ τὸν ἄλλον ὡς ἀνῆρμωστον εἰς καλὴν συντροφίαν.

**Α.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

40.

Ἐπιστολὴ φοιητοῦ πρὸς τὸν πατέρα του.

Ἀγαπητέ μου πάτερ,

Ἐδοξα χθὲς τὰς διδασκαλικὰς μου ἐξετάσεις. Τόσον εὐχαριστήθησαν οἱ καθηγηταί, ὥστε μετὰ παρεκάλεσαν νὰ τὰς ἐπαναλάβω μετὰ ἑξ μῆνας.

11.

Ἡ κυρία. Τί κατάστασις, Γιάννη, εἶν' αὐτή ;

ἐπειδὴ τάχα πρόκειται νὰ φύγῃς, ἔγχεινες τόσον ἀμελής ;

Ὁ ὑπηρέτης. Ἀλλέως, κυρία, θὰ μ' ἐνθυμίσθε πολὺ, ὅταν φύγω, καὶ θὰ λυπηθῆθε.

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωητοῦ.]

44.

Καταχρηστικῶς ὀνομάζομεν τὸν νοῦν ἰσχυρὸν ἢ ἀσθενῆ, διότι ἡ δύναμις ἢ ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ πραγματικῶς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς καταστάσεως τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

45.

Ἀλλόκοτοι τῆς τύχης αἱ παραφοραὶ, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀλλόκοτοι εἶναι αἱ παραφοραὶ τῆς ψυχικῆς διαθέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

46.

Ἡ προσήλωσις ἢ ἡ ἀδιαφορία τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων πρὸς τὴν ζωὴν οὐδὲν ἄλλο ἦτον, εἰ μὴ τῆς οἰήσεως αὐτῶν προαίρεσις. Πᾶσα δὲ περὶ τῆς προαιρέσεως ταύτης λογομαχία, καθὼς καὶ πᾶσα περὶ δόξεως γευστῶν καὶ ἐκλογῆς χρωμάτων φιλονεικία, εἶναι περιττή.

47.

Τὴν ἀξίαν τῶν πρὸς ἡμᾶς δώρων τῆς τύχης ὀρίζει ἡ ψυχικὴ ἡμῶν διάθεσις.

48.

Ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι πραγμάτων ἀπόρροια, ἀλλὰ τῆς ἀνθρωπίνης δόξεως φαντασία. Νομίζομεν δὲ εὐδαιμονίαν τὴν ἀπόλαυσιν, οὐχὶ τοῦ κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ἀγαπητοῦ, ἀλλὰ τοῦ παρ' ἡμῶν ἀγαπωμένου.

Τὸ κατωτέρω χαριέστατον ποιημάτιον τοῦ προσφιλοῦς ποιητοῦ ἀπεστάλη πρὸς ἡμᾶς συνοδευόμενον ὑπὸ τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς :

Σ. τ. Δ.

«Δὲν ἐντρέπομαι νὰ ὁμολογήσω, φίλτατε Παῦλε, ὅτι καὶ ὡς γέρον ραψώδης παράξενος καὶ ὡς ἄπλοῦς ὀνητὸς ἔγωγ' ἔγωγ' τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰς ἰδιοτροπίας μου. Μεταξὺ τούτων ὑπάρχει καὶ ἡ ἀπέραντος συμπάθειά μου πρὸς ἐν τῶν κοινοτέρων καὶ τῶν ταπεινοτέρων φθινοπωρινῶν πτηνῶν μας, τὸν ἄλλον, τὸν ἀγαθὸν Καλογιάννον.

Ἄγνωσθ' ἔπειθ' ἐπὶ προήλλε τὸ ὄνομά του ἢ ἀν' ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος οὕτω πως ὀνομάζεται ἡ ἐριθιανὴ ἢ πυραλὴ τῶν ἀρχαίων, ἢ motacilla grisea τοῦ Λινναίου, ὁ petit-rosso τῶν Ἰταλῶν καὶ ὁ rouge-gorge τῶν Γάλλων. Καὶ τὸ μὲν δημοτικὸν ἑλληνικὸν ὄνομα μαρτυρεῖ πιθανῶς περὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ ἔθους καὶ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ τάσεως πρὸς τὴν οἰκειότητα, τὸ δὲ ἀρχαῖον καθὼς τὸ ἰταλικὸν καὶ τὸ γαλλικὸν πηγάζει ἐκ τῆς φράσεως ἐρυθροσείδους κοιλίδος ἢ γαυριῶν ἐπιδείκνυται ἐπὶ τοῦ τραγῆλου.

Πολλὰχοῦ τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης τὰ χαριέστατα ταῦτα πτηνὰ ἐμφανίζονται κατὰ τὸ ἔαρ, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι μόνον μετὰ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ φθινοπώρου ἔρχονται καὶ διδόνου ζωὴν εἰς τὰ νεκρὰ μας δάση. Φθάνουσι δὲ ταυτοχρόνως τόσον πολλὰ καὶ τόσον ἐκθύμως, εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφιξίν των, ἐπιδίδονται εἰς τὸ προσφιλεῖς κελάδημά των, ὥστε μένει τίς ἐκστατικὸς ἐνώπιον τοιαύτης συμφωνίας.

Ὁ Καλογιάννος εἶναι τὸ πρωινώτερον τῶν πτηνῶν μας, διδὲι εἰς τὸν γεωργὸν τὸ σύνθημα τῶν ἐργατικῶν ἐργασιῶν καὶ τὸν ἀνακουφίζει διὰ τοῦ ἤσματος τοῦ ὅταν παρὰ τὸν κορμὸν σιερεῦ δένδρου ἀναπαύεται ἐκ τοῦ πολλοῦ κόπου. Τὸ λάλημά του εἶναι μὲν βραχὺ, ἀλλὰ γλυκύτατον, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνει ἀδιακόπως χωρὶς νὰ ταράττεται διόλου ἐκ τῆς παρουσίας τῶν ἀνθρώπων, μετ' ὧν ἀρέσκειται νὰ συζῆ, καὶ εἰς τὰς κατοικίας τῶν ὁποίων ἀφῶδως εἰσέρχεται καὶ